

ABONAMENTUL
 Pe un an . 24 Cor.
 Pe un jum. . 12 "
 Pe o lună . 2 "
 Nrul de Duminecă
 Pe un an . 4 Cor.
 Pentru România și
 America . . 10 Cor.
 Nrul de zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe
 un 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
 și **ADMINISTRAȚIA**
 Miksa utca 2-3.
INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Manuscrisul nu se îna-
 poiază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

„Ő Felsége a király nevében“.

De Ioan Slavici.

Vremile se schimbă, și ne-a fost dat să-i vedem osândiți în numele M. Sale regelui și pe cei ce atâta timp au pus la cale osândirea altora, căci d. Dr. Ladislau Lukács cu adevărat în numele Maiestății Sale regelui și-a făcut judecata.

Încă pe timpul, când s'au publicat primele amănunte despre proiectul de lege a contelui Andrassy, noi am stăruit în mai multe rânduri asupra lipsei de bun simț politic a mai presus de toate nobilului conte și am spus în mai multe rânduri, că prin fapta sa și-a mâncat, precum zice românul, cinstea.

O spuneam aceasta nu numai pentru că știam, că în viața politică din zilele noastre toate legăturile se întemeiază pe buna credință, ci și pentru că după informațiunile, pe care le primisem, în cercuri politice înalte și binevoitoare față cu ungerii oamenii au rămas cuprinși de uimire când mai presus de toate nobilul ministru de interne al Ungariei și-a dat pe față gândurile.

După ce el și colegii lui din guvern au luat dimpreună cu aderenții lor din dietă față cu coroana, față cu țara și față cu lumea întreagă angajamentul de a realiza reforma electorală pe baze cel puțin atât de largi ca ale celei proiectate de ministrul Kristóffy, el nu s'a sfiit a prezenta un pro-

iect de lege, prin care anumite părți ale societății sunt ridicate pe față și fără de sfială deasupra celorlalte.

Nu mai rămânea nici o îndoială, că el a aderat la pactul încheiat cu coroana fără bună credință, cu gândul ascuns de a profita de împrejurări, ca să înșele și coroana și țara, și lumea. Da aceea a tot amânat darea pe față a intențiunilor sale așteptând un timp, când monarchul, aflându-se în strâmtoare, va fi nevoit să-i dea sancțiunea prealabilă.

Acest timp priincios a sosit în ziua când s'a publicat hotărîrea de a anexa Bosnia și Hertegovina. Tot atunci guvernul austriac și-a dat demisiunea. Trebuia deci să se evite cu orice preț o criză în Ungaria, și mai presus de toate nobilul și lealul conte mergea la sigur când a stors sancțiunea prealabilă.

În același fel a stors cellalt prea nobil coleg al său, Apponyi sancționarea celor două legi asupritoare, cea școlară și cea privitoare la congruă, care nu erau prevăzute în pact. Atârnă mereu în aier amenințarea, că nu se vor vota nici legile dualiste, nici contingentul militar, nici bugetele, nici legile financiare, că întreaga mașinărie a statului se va opri în loc, dacă nu se vor fi îndulcit spiritele prin creierea legilor propuse de contele Apponyi.

Cei doi nobili și leali conți și vrednici urmași ai lealei aristocrații ungare au reușit și-și vor fi ris în pumni.

Au compromis însă pe partidele ce-i susțineau, au făcut peste puțină rămânerea în fruntea afacerilor a coalițiunii și au creat pentru regatul ungar o situațiune mai grea decât cea dela 1865.

Aceasta o mărturisesc cei ce din mijlocul majorității din dieta ungară își ridică glasul împotriva lor și aceasta ni spune d. Dr. Ladislau Lukács, în numele Maiestății Sale regelui prezentându-se la Budapesta ca »homo regius«.

Ori-și-care ar fi mersul mai departe al crizei, în care de atâta timp se sbate regatul ungar, rămâne stabilit, că oamenii de încredere, prin care poporul ungueresc s'a pus în înțelegere cu regele său, au fost de rea credință atât în jos, cât și în sus și criza se prelungește fiindcă e afară din cale greu să se găsească între oamenii de stat ai Ungariei bărbați adevărați, pe a căroră vorbă se poate pune temei.

Razemul a toată încrederea în viitor e azi numai voința de bine a monarchului, care de atâta timp rabdă și suferă fără ca să fi profitat vre-o dată de relele porniri ale celor ce se'mbulzesc împrejurul său.

Aceasta e judecata aspră, pe care d. Dr. Ladislau Lukács a rostit-o »în numele Maiestății Sale regelui«.

Rămâne să vedem acum, când și în ce fel va fi executată.

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Insemnări...

Conu Mihalache...

Din când în când mi-s'abate să fac inimă rea d-lui Mihail Dragomirescu, căruia prietenii, și mai ales dușmanii, îi zic Conu Mihalache. Dar d-nul Mihail Dragomirescu, căruia prietenii și dușmanii îi zic Conu Mihalache, — e cel mai bun și mai răbdător om din România și ținuturile locuite de români, — așa că nu se supără. Dimpotrivă, d-sa e bucuros de câteori vine vorba de revista, colaboratorii și persoana d-sale.

— Nu vă supărați, băieți!... nițică reclamă nu strică... Efect... cauzalitate... deși — totuși... obiectivitate... sentimentalism manierat gongorizme... De ce era vorba? A, de reclamă. Așa e, nu trebuie să vă supărați...

Cam așa consolează răbdătorul Baedeker al literaturii române, ori de câteori vre-un colaborator al său primește câte un bobârnac.

Iar colaboratorii, fericiți că maestrul le atârnă câte-un nou adjectiv de gât, uită frecusul, — și mai ctesc odată »Revista critică« a criticelor »Convorbiri«.

E multă »obiectivitate« acolo. Doamne ferește să vorbească conu Mihalache despre d-sa ori despre cei dimprejur!

...Se știe că cei mai buni agenți de poliție se recrutează dintre pungași. D. Mihail Dragomirescu

va fi crezut că și criticii cei mai buni tot dintre poeți răsar. Ori, când ai fost un pungaș fără talent, riști să fii un prost polițist. Iar cuconu Mihalache numai poet de talent n'a fost, — o recunoaște și d sa..

Cine nu-l cunoaște bine pe directorul »Convorbirilor critice«, nu-și va da niciodată seama că e cel mai bun și mai răbdător om din România și ținuturile locuite de români.

Faptul că nu se supără niciodată când îi faci epigrame, răbdarea cu care citește și recitește ineptiile ce-i vin la revistă și la »Biblioteca Socec«, îl pun într-o lumină neobișnuit de simpatică. E drept că e cam plictisitor când caută în orice poezie a altora influența colaboratorilor săi incolori, — dar această manie e foarte explicabilă. Când veți întâlni pe stradă un om care se bate cu pumnul în piept și în loc să-și vadă de treabă, strigă că lumea e plină de hoți și că el n'a furat nimic, veți bănui îndată că omul acela e hoț. Ca să nu i-se impute niciodată că d-sa numai că nu traduce pe Emil Faguet, — într'atâta îi imitează stilul — d. Mihail Dragomirescu caută la alții influențe, imitații și pastişuri.. Procedul e vechiu, dar continuă să prindă...

Altă manie a obiectivului din strada Gramont e aceea a sfaturilor. Pretutindeni are ceva de șters, de adaugat, pretutindeni impută »lipsa de școală«:

O știe azi întreaga lume
 Ș'aproape-a devenit banală
 »Expresiunea« unui critic:
 — Poetul Igrec n'are școală!

Pe critic — conu Mihalache —
 Îl știe 'ntreaga capitală:
 Poeți, actori, birjari, miniștri,
 Căci i-a trimis pe toți »la școală«.

Cu un volum rimat își face
 Un bard, intrarea triumfală...
 E gata conu Mihalache:
 — E talentat, — dar n'are școală

— Văzuși volumul lui cutare?
 Îți jur: o proză ideală!
 — Ce-i drept, ca el nu scrie nimeni
 Dar ce păcat că n'are școală!

— Ce zici de Shakespeare, coane critic,
 Nu e a literilor fală?
 — Necontestabil. Dar, vai, amice
 Nu știi că Shakespeare n'avea școală?

..Ehei cucoane Mihalache
 Poeții tăi cu toți au școală
 Dar ce păcat că nu-e unul
 Din ei, — să n'aibă traista goală!

Ehei, cucoane Mihalache, zău păcat! La »Convorbiri critice« stați rău cu poeții, aproape tot așa de rău ca celelalte »Convorbiri«! Mândrii și ceilalți moldoveni ai d-tale; sunt băieți buni, dar n'au nimic în traistă. Sunt tare goi și lipsiți de personalitate, mă crede. Puținii cetitori ai »Convorbirilor critice« trebuie să aibă niște stomacuri foarte »obiective« dacă se mulțămesc cu orezul fiert în apă limpede, al cântăreților de »Flacări«

Cehii împiedică convenția cu România. Spre a face imposibilă discuția convenției comerciale cu România, precum și a legilor autorizând guvernul austriac să facă tratate de comerț cu statele balcanice, cehii agrarieni și slavii au depus 61 moțiuni de urgență.

Pentru catedra pentru istoria românilor la universitatea din Cernăuț. Duminecă în 28 Iunie a. c. — scrie »Patria« — s'a adunat întreaga studențime română din Cernăuț în una din salele universității pentru a cere încă odată îndeplinirea acelei dorințe a românilor, care e legitimată atât din punct de vedere științific cât și național și care este catedra pentru istoria poporului românesc cu limba de propunere românească. La această adunare au luat parte pe lângă studenți și Magnificența Sa rectorul universității Zelinka, decanii dr. V. Tarnavski și dr. Czapek, apoi prof. dr. Saghin, dr. T. Tarnavski, dr. Pușcariu, dr. Friedwagner și dr. Ehrlich. Președintele adunării, d. Dimitrie Cojocariu, deschide adunarea la orele 11 și jum. și salutând oaspeții, expune rostul acelei adunări, dând cuvântul referentului dlui Aurel Morariu. Acesta insistă cu câteva cuvinte asupra fazelor prin care a trecut această afacere și propune în sfârșit următoarea rezoluțiune:

»Studențimea română dela universitatea din Cernăuț, întrunită azi, în 27 Iunie 1909, în sala VII a universității Francisco-Iosefine în Cernăuț ține să constate că până azi nu s'au realizat cererile aduse de ea în rezoluțiunea și memorandumul înaintat în semestrul de vară a anului trecut cu privire la creierea unei catedre pentru istoria română la universitatea din loc. Adunarea de azi a studențimii române reînnoiește cererea lor îndreptățită din anul trecut și roagă pe autoritățile universitare să binevoiască a o înainta ministrului de culte și instrucțiune, insistând și ele pentru o rezolvire grabnică și favorabilă a acestei cereri de cea mai mare însemnătate atât pentru universitate, cât și pentru românii din Bucovina».

Aceasta rezoluțiune fiind unanim primită, a fost remisă rectorului cu menirea de a fi înaintată ministrului de instrucțiune. Decanul facultății filozofice Dr. Czapek răspunde la câteva observări ale referentului, observând că pretensiunea studenților români e îndreptățită și că, în afară de limba de propunere românească pe care o cere, facultatea filozofică e deplin conștientă cu activarea acestei catedre. Fiind ordinea zilei absolută, d. Cojocariu închide adunarea, mulțumind d-lor profesori pentru participare.

Decorațiunea dlui Fallières. Decorațiunea pe care M. Sa împăratul a acordat-o dlui Fallières președintelui republicii franceze, găsește un răsunet de simpatie în presa franceză. Ziarele franceze, în frunte cu »Le Temps«, organul ministrului de externe, arată că între Franța și Austria relațiunile se strâng neconținut. Bunavoința Austriei pentru Franța în afacerea dela Casablanca, apoi atitudinea cumpătată a Franței în timpul conflictului austro-sârbesc, au creat o atmosferă de apropiere între Franța și Austria.

Ajurnarea camerei austriace. În cercurile parlamentare din Viena se svonește, că guvernul e hotărât să ajurneze camera săptămâna ce vine, deoarece obstrucția cehilor și slovenilor pusă în perspectivă pe azi, a provocat un viu rezon în germani — și voiește să preîntâmpine conflictele ce poate naște o asemenea stare a spiritelor.

Partidul socialist pregătește o acțiune vehementă împotriva opoziției slave. Socialiștii vor prezenta în ședința de azi a camerei mai multe propuneri de urgență, cerând să se fixeze la ordinea zilei discuția proiectelor depuse de guvern, între cari proiectul asupra convenției comerciale cu România. Partidul socialist va cere în consecință prelungirea sesiunii parlamentare.

Socialiștii speră că propunerile de urgență ale uniunii slave se vor putea tranșa în treizeci de ședințe prin votare nominală astfel, că spre sfârșitul lunii Iulie se vor putea pune în discuție propunerile lor, cari involvă proiectele guvernului. Opoziția slavă la rândul ei va cerca să zădărnicească planurile socialiștilor, înscenând turburări în cameră și cercând să forțeze în chipul acesta închiderea sesiunii actuale. Între asemenea împrejurări situația guvernului a ajuns să fie iarăși critică.

Socialiștii din Austro-Ungaria la conferința din Bologna. În zilele de 20 și 21 Septembrie deputații socialiști italieni organizează un mare congres socialist împotriva înarmărilor continue. Deputații italieni au luat hotărârea să invite și pe socialiștii din Austro-Ungaria la conferință. Din considerație pentru socialiștii din Ungaria, cari n'au reprezentanți în cameră, la conferință vor fi admiși și socialiștii cari nu fac parte din parlament.

In fața deciziunii.

— Situația politică. —

Știrile zilei de azi se pot rezuma în următoarele:

D. Lukács a fost ieri la M. Sa într'o audiență de un ceas și jumătate, referindu-i asupra situației; pe urmă a avut o consfătuire de o oră cu d. Aehrenthal.

Împăratul va lua probabil azi o hotărâre definitivă în chestia crizei.

Se vorbește despre o nouă audiență a d-lor Kossuth și Justh la împăratul.

Dd. Kossuth și Justh s'au împăcat, măcar de ochii lumii.

D. Lukács la împăratul.

D. Lukács a fost ieri la 11^{1/2} la împăratul unde a stat un ceas și jumătate. M. Sa l'a rugat să rămâie și azi în Viena căci azi va lua o hotărâre definitivă în chestia crizei. Din cercurile din jurul lui se afirmă că el ar fi făcut o propunere alternativă împăratului în următorul fel:

1. Dacă experiențele cu partidul kossuthist nu izbutesc, propune numirea unui guven de tranziție.

2. Să se încerce noi tratative cu noi propuneri din partea coroanei, adresate partidului kossuthist.

Convocarea camerei deputaților.

În urma cererii deputaților croați, Surmin, Banianin, Lorkovici și Babici Gyalszki, președintele camerei deputaților, d. Justh a făcut toate demersurile pentru a convoca camera. Ședința va fi luni, în 5 I. c. În ședința asta se va vorbi numai despre cazul deputatului Novosel a cărui imunitate a fost violată. Se poate însă ca kossuthiștii vor pune și criza în discuție.

Un minister de vară.

Ca o soluțiune vremelnică se vorbește despre un minister provizoriu pentru vară. Între aderenții băncii ungare se discută ce atitudine ar trebui să se observe față cu un guvern de vară care s'ar compune din oamenii politici mai incolori ai vechiului partid liberal ca dd. Láng Lajos, Dá-

și »Zări senine«... Nu zău, cum le o fi căzând cetitorilor, apa oxigenată a Minulescului?

Pe lângă alte nenorociri, cuconu Mihalache are și nenorocul să piardă colaboratori slabi. N'are nici consolarea unui regret, cel puțin. A pierdut pe Nanu, — poetul care încurcă lumea de vr'o treizeci de ani, fără să fi făcut nimic. Căci Nanu scrie acum la revista junimiștilor.

O. Nanu trubadurul fără rol
Ce pentru mine-i veșnic un simbol:
Găină ce aleargă zăpăcită
Cu oul jumătate suspendat
Și nu-și găsește loc pentru ouat,
Din nou căzut-a într'o grea ispită:
Pe Mihalache l-a lăsat

Indurerat,
Scrâșnind din dinți,
Și oul jumătate suspendat
Și l-a plasat
La Mehedinți!...

Mai are noroc conu Mihalache cu câte un om cum se cade, ca d. Lovinescu Eugeniu, care scrie de toate: critică, nuvele, piese de teatru, schițe dialogate și crâmpoie filozofice. D. Lovinescu, în ciuda unui scriitor proaspăt de tot, care aspiră să l'întreacă, se bucură de dragostea cetitorilor și de binecuvântarea muzelor. Hrănit și d-sa cu volume multe și cu nițică pedanterie cu origina în veacul trecut, — d. Lovinescu se simte atras, foarte explicabil, de-adreapta »Mi-

halachelui dela domnu Take Ionescu, care scoate »Convorbiri critice«, — ca să vorbim în ultimul limbaj literar. Ori unde s'ar găsi, d. Lovinescu Eugeniu se interesează de mersul »Convorbirilor critice«. Mai acum doi ani, îmi scria din Paris să-i trimit »știri« din cercul »Vieții literare« și, nu mai încapă vorbă, din cel al »Convorbirilor«. I-am răspuns în versuri:

O, Glykion! Însărcinarea
Ce-mi dai din Franța depărtată
Îmi dă prilej și-ocaziune
Să scriu o »Cronică rimată...»

De pela noi, cei dela »Viața«
n'am să-ți vorbesc în multe rime
Căci noi ne-am răzlejit ca stolul
De rândunele călătoare...
Visând »fosforescente-astrale
pe fond de-albastră înălțime«
Privim pe geam spre cerul toamnei
spre cerul scund și fără soare...
Precum orientul leneș
citind, în fumul narghilelei
Intruchipează mii de basme
în rotogolele de nori,
Așa și noi, întinși la Kübler
pe ștersul verde-al canapelei
Trăim în fumul de țigară
pe veci apusele splendori:
O 'ntârziată serenadă
și astăzi ne mai înfloară

Ca 'n nopțile de pribegie
când rătăceam în raza lunii...
Și azi mai auzim, nostalgic
acordul cel din urm'al strunii
Murind în parcuri solitare
subt arcul meșter de vioară...
La »Convorbiri« e putred mărul
(ce n'a fost rumen niciodată!)

La »Convorbiri« se mai repetă
a întrunirii parodie
Aceleași luni plictisitoare
cu cozonac și poezie
Aceleași chipuri necioplite
din vremurile de altădată.

.....

Deschise-s porțile să între
flămânda plebe trubadură...
Maestrul a mâncat cu poftă
dar să se scoale nu se-ndură
Deși aude cum seceartă
un »țărănist« și-un »decadent«,
Deși un bard cu vocea spartă
a devenit cam insolent...
Dar iată... ușa se deschide...
maistrul s'a-ndurat să iasă,
Se-nchină barzii cu sfială
și manuscrise 'ncep s-apară
Maestrul a mâncat cu poftă
e mulțumit din cale-afară
Căci fiecăruia-i întinde
un deget scurt din mâna-i grasă...

Boalele secrete!

surgerea, arderea, atât la bărbați cât și la femei, după cum o dovedesc scrisorile de recunoștință se vindecă foarte repede prin medicamentul »Gonotoi«. Acest medicament se bea. Prețul unei sticle 6 cor. comanda de 3 sticle cu 18 cor. se expediază franco. Se capătă pe lângă cea mai mare discrețiune dela Farmacia Salvator în Buda ar. 1 (Slavonia). — — —

niel Ernő, Plósz Sándor, Ministru de interne ar fi d. Justh iar d. Lukács ar rămâne în afară de combinație. Se vorbea chiar și de eventualitatea că va veni d. Kossuth în fruntea acestui cabinet.

Ce se așteaptă ?

Se pare că M. Sa nu a părăsit cu totul ideea de a forma un guvern kossuthist. Cu tot refuzul pe care l-a adus partidul acestor propunerilor dlui Lukács, *homo regius*, totuși împăratul nu se poate hotărî să numească un guvern imparlamentar. Se crede că în audiența sa de ieri d. Lukács a cerut sau autorizația de a continua, tratativele sau că a propus chemarea dlor Kossuth și Justh la o audiență nouă. M. Sa a hotărât să nu plece până pela mijlocul lunii lui Iulie la Ischl, reședința sa de vară, dovadă că nu voiește să se acorde vacanța până nu a încercat totul spre deslegarea crizei.

Impăcarea dlor Justh și Kossuth.

Crepătura ce s'a ivit pe blocul partidului kossuthist, prin cearta dintre dd. Kossuth și Justh e lipită din nou. »Armonia« s'a restabilit. Dd. Kossuth și Justh au avut o lungă convorbire și ca rezultat se anunță că s'a constatat un perfect acord între cei doi șefi, cel fictiv și cel real al partidului. În realitate d. Kossuth a cârpit armonia cu declarația că consimte cu d. Justh în chestia băncii și în chestia votului universal. Aceasta înseamnă sau că d. Kossuth capitulează în fața teroarei demagogice a dlui Justh și se solidarizează deplin cu el, sau mai probabil e numai o plecare ipocrită și fățarnică în fața curentului pentru bancă și continuarea duplicității care a caracterizat totdeauna atitudinea dlui Kossuth, care nu vrea să o strice nici cu ai săi, dar nu voiește să rupă nici podurile ce-i asigură retragerea către grațiile coroanei și către vatra călduroasă și pașnică a puterii.

Din România.

Convenția comercială. În vederea punerii în vigoare a convențiunii comerciale cu Austro-Ungaria ministerul agriculturii și domeniilor, se preocupă de construirea abatoarelor așezate la punctele de graniță. O comisiune, alcătuită din d-nii ingineri Wenert și Duperrer și inspectorul veterinar Cartianu au plecat în străinătate, spre a studia diferitele sisteme de abatoare.

*

Aici s'adună viitorul,
aici s'adună înțelepții
E geniu cel ce într'aceia
— poet, estet ori prozator —
Banalizând reminiscențe
devii »poetul cu concepții«
Și traducând o proză-două
întreci pe doamna I. Mohor...
Un vers făcut în alte vremuri
citește bardul Cincinat:
— Frumos de tot... frumos... poete,
ai progresat scriind sub mine!...
Dar Cincinatus Pavelescu
se face roșu de rușine:
— Pardon, maestre, versul ăsta,
de zece ani l-am publicat!
În colț visează dus pe gânduri
amicul Emilgar — Gârleanu.
În ochii săi melancolia
și-a pus eternele peceti...
Cuconu Mihalache-i strigă
uitând de ceialaltă băieți:
— De ce ești trist, Gârlele dragă,
s'a isprăvit cu Sadoveanu!...
Dar vine cialul. E tăcere
în rândul celor din Gramont
Pe ușă, într'altă ceată:
— Am nimerit taman la pont!

Acuma să lăsăm cortina
câci se roșește Poezia...

Sănătatea regelui. Peste câteva săptămâni, d-rul Mamulea, medicul curat al regelui, se va pronunța dacă Suveranul trebuie să urmeze vre-o cură în vre-o stațiune balneară din străinătate.

*

Fapte bune D-na Pia I. C. Brătianu, mama actualului președinte al consiliului de miniștri, a dăruit casei școalelor suma de 15.460 lei, drept ce i-se cuvenea pentru pagubele suferite la moșia Simburești (Olt), cu prilejul răscoalelor țărănești din 1907. După cererea donatoarei, această sumă a fost împărțită astfel: 1500 lei pentru constituirea școlii din Dejești (Olt), 1000 lei pentru terminarea lucrărilor școlii din Sâmburești, 1500 lei pentru construirea școlii din Donești (Olt), 500 lei pentru repararea bisericii din Sâmburești, 300 lei pentru construirea bisericii din Laleasca, 160 lei pentru cumpărarea de cărți și ajutorarea elevilor săraci din comunele de mai sus.

Restul de 9500 lei vor rămâne consemnați la casa de depuneri până când donatoarea le va da o destinațiune.

*

Universitare. Membrii senatului universitar s'au întrunit aseară sub președinția dlui C. Dumitrescu-Iași, discutându-se asupra demisiilor dlor Dr. I. Cantacuzino și Matei Cantacuzino din consiliul de judecată care au fost primite. Au ales în locul lor pe d. profesor Titu Maiorescu. Pentru al doilea loc nu s'a putut cădea de acord rămânând a se hotărî în ședința viitoare.

Din Viena.

— Dela corespondentul nostru. —

Viena, 30 Iunie.

Comisiunea de economie națională a ținut astăzi ultima ședință pentru tratatul de comerț cu România pe care l-a primit cu 25 voturi contra 9, ceia ce arată că dacă va ajunge în ședință plenară, tratatul va fi primit cu siguranță.

În ședința de azi s'a luat în unanimitate o hotărîre de mare importanță, propusă de deputatul socialist Beer în numele deputatului Grigorovici, care nu-i membru în comisie. Anume s'a decis să se introducă între România și Austria tariful poștal intern, pentru ca să se sprijine trecerea de literatură dintre o țară și alta. Prin urmare pe când în Ungaria se interzic toate operele mai de seamă ale literaturii române, în Au-

Acuma, Glykion, maestrul
e cel ce 'ntr'adevăr inspiră:
Preface zahărul în strofe
Și lingurițele în liră, —
Și'n aburi îi suride mândră,
mulțămitoare, *România!*

...Așa era acum doi ani, la »Convorbiri« și așa e probabil și acum. E rândul lui Glykion să-mi scrie acum... Probabil, alte chipuri se perindă în salonul unde odinioară hohotea Cincinat Pavelescu și unde Nanu își frământa mustața cercând să pară interesant. Pe scaunul unde se învârtea Cerna ca o veveriță nervoasă, cine știe ce nou poet își cetește versurile de concepție...

Cum trec toate în lumea asta!...

Numai conu Mihalache Dragomirescu e veșnic neschimbat, la locul său, răbdător și obiectiv, gata să dea sfaturi tuturor.

Par'că-l aud cum își mângăie ciracii cu traistele goale:

— Iar ne-a înjurat, băieți!... Nu e nimic... Nițică reclamă nu strică... Efect... cauzalitate... sentimentalism manierat... gongorisme... De ce era vorba? A, de reclamă... Așa e, nu trebuie să vă supărați.

Paris, 26 Iunie.

Victor Eftimiu.

stria parlamentul își dă toată silința să le răspândească.

Iată o dare de seamă a ședinței:

Ședința se deschide sub președinția deputatului socialist Dr. Ellenbogen și în prezența ministrului de comerț Dr. Weiskirchner.

Deputatul român Isopescu ia cuvântul și dovedește că frica agrarienilor e neîntemeiată, deoarece convenția nu va putea dăuna nimănui. Din contră, convenția e favorabilă chiar pentru agricultori. Apoi propune o rezoluție cerând ca între ușurările ce se aduc populației marginene să fie și aceia ca să se permită trecerea fără vamă a cantități mici de carne, până la 5 kgr.

Rezoluția se admite. Vorbesc apoi mai mulți deputați pentru convenție. Între ei, deputatul socialist Beer a luat cuvântul în numele deputatului român socialist Grigorovici, care nu-i membru al acelei comisiuni și a propus două măsuri menite să ușureze relațiile dintre Bucovina și România.

Iată acele măsuri:

Prima rezoluție Grigorovici relativă la ridicarea pasapoartelor.

Motivare. În convenția comercială se garantează libertatea afacerilor comerciale, pe când pentru libera trecere și căutarea muncii de către lucrători nu se prevede nimic. În special muncitorii industriali din Bucovina întâmpină la trecerea graniței române mari greutăți. Astăzi guvernul român nu se mulțumește numai cu obligativitatea pasapoartelor și a vizei, ci cere pe lângă aceasta și o autorizare specială direct dela ministerul român. Ministrul de comerț a fost informat deja asupra acestui fapt de către deputatul Grigorovici și a găsit necesar să ia măsuri în această privință, de aceea ar fi necesar să se fixeze siguranța de drept în această privință pentru timpul duratei convenției.

Textul rezoluției. Având în vedere că relațiile dintre România și Austria vor crește, guvernul este însărcinat să facă pașii necesari pentru ca să se desființeze obligativitatea pașaportului între Austria și mai ales Bucovina și România, ori cel puțin ea să înceteze șicanele din partea autorităților române la trecerea frontierei din Bucovina în România, și ca muncitorii austriaci să nu fie împiedicați în trecere și în căutarea lucrului, tot așa dupăcum se prevede în convenție pentru comercianți, industriași și meseriași. (Credem că guvernul român are motivele sale pentru care pune astfel de dificultăți, mai ales pentru a apăra pe muncitorii indigeni, pe țărănul român, de concurența muncitorilor străini, mai ales ruțeni, cari duc mulți bani din țară. N. R.).

A II-a rezoluție Grigorovici relativă la scăderea tarifelor poștale.

Motivare. O scrisoare pentru România costă 10 heleri; o cartă poștală însă nu 5, ci tot 10 heleri. Portul imprimatelor și ziarelor scumpește imprimatele din România de multe ori la dublul prețului, cea ce e cu atât mai simțitor, cu cât schimbul de literatură între Bucovina și România este foarte viu, grație limbei comune.

Între Germania și Austria sunt relații analoge și s'a ținut seamă de aceasta fixându-se tariful intern la schimbul de scrisori și imprimare. Nu vedem de ce nu s'ar admite același lucru și în relațiile dintre Bucovina și România.

Textul rezoluției. Având în vedere că e de așteptat că relațiile dintre România și Austria vor deveni mai active, este provocat guvernul să întindă tariful poștal intern, care a dat rezultate așa de bune la scrisorile închise și asupra cărților poștale și a imprimatelor și în general să introducă între ambele state același tarif ca între Austria și Germania.

Ambele rezoluții au fost primite în unanimitate.

La urmă se votează și tratatul de comerț cu România cu 25 voturi contra 9, ceia ce e un semn bun pentru votul ce va avea loc în plenul camerei.

Serbarea pentru Eminescu în Viena.

— Dela corespondentul nostru. —

Viena, 30 Iunie.

Societatea academică »România Jună« a organizat Duminecă în 27 Iunie în saloanele restaurantului »Zum Magistrat« o serbare comemorativă cu prilejul împlinirii anului al 20-lea dela moartea poetului Mihail Eminescu.

La orele 11 a. m. s'a celebrat un parastas în capela gr. or. rom. întru amintirea lui Eminescu, Mocioni și Dr. A. Murășianu.

Părintele protopop Dr. V. Cioban în frumoase cuvinte vorbește despre meritele lui Eminescu, și importanța lui pentru poporul român.

Seara a avut loc o serată literară la care a luat parte un public foarte numărös, în afară de membrii onorari mulți oaspeți între cari Dr. Vaida, Dr. Tripon Popovici etc.

S'au ținut conferințe din partea dd. C. Oancea, Babeș și Durofteiu.

D. Băilă, a declamat cu mult succes Satira a III-a și a IV-a de Eminescu.

D. Crișan și d. Șandru, elevi ai conservatorului au cântat acompaniați de simpatica și talentata noastră arlistă d-șoara Ana Voileanu.

D. deputat Vaida vorbește despre relațiunile, care există între colonia română și tinerimea română.

Tinerimea română, e datoare să ție cu stințenie tot ceia ce a moștenit, și au câștigat în naintașii cu atâta sudoare, iar în astfel de chestii, cari ating binele comun să nu se uite a se lua în considerare sfaturile bătrânilor. (Aplauze).

Contemporanii lui Eminescu Dr. Ciurcu, Dr. Dan și Dr. Morariu povestesc diferite epizoduri din viața nefericitului poet.

Dr. Trifon și Dr. Popovici vorbesc despre activitatea politică națională a lui Eminescu.

La fine s'a făcut o listă de subscriere pentru ridicarea unui monument marelui nostru poet.

H. German.

Din Străinătate.

Cine va fi succesorul cancelarului Buelow? Se anunță din Berlin: În culoarele Camerei s'a vorbit ieri că succesorul cancelarului Buelow va fi Bethmann Hollweg, actualul secretar general al ministerului de interne, fost coleg de studii al împăratului Wilhelm la universitatea din Bonn. Hollweg este conservator, însă nu reacționar.

Turcia nu cedează Creta. Se anunță din Paris: Marele vizir s'a exprimat unui corespondent al ziarului »Matin« în felul următor:

»Cabinetul meu e actualmente într'un viu schimb de note cu puterile. Acestea ne-au recunoscut drepturile noastre incontestabile asupra Cretei.»

La întrebarea dacă vasele turcești de războiu vor face parte din escadra internațională în fața Cretei, marele vizir a răspuns:

«Tocmai acum au loc negocieri cu privire la această chestiune. Eu sunt convins că toate pu-

terile vor recunoaște drepturile noastre și prin urmare, ele ne vor sprijini, să dăm soluțiune pacifică chestiunii, cu atât mai mult cu cât nici prin minte nu ne trece să retragem privilegiile Cretei. Guvernul grecesc păstrează o atitudine rezervată, pe care Turcia o apreciază în mod foarte defavorabil, deoarece noi vrem pace cu toată lumea. Nimeni nu are drept să se îndoiască despre sinceritatea noastră, când se știe, că pacea ne e necesară pentru renașterea noastră națională. Dar cu toată dragostea noastră pentru pace, nu putem lăsa Creta grecilor. Pozițiunea geografică a acestei insule ne asigură supremația în Marea Egee. Dacă Grecia o va anexa însă, atunci într'un viitor mai mult sau mai puțin îndepărtat vom pierde toate insulele.»

Conflictul dintre regicizi și regele Petru al Serbiei. Conjurații regicizi sunt într'un grav conflict cu regele Petru. Ei îi obiectează acestuia, că nu le a luat apărarea în contra unor nedreptăți ce au suferit din partea guvernului. Un delegat al lor s'a prezentat zilele acestea la rege, pentru a-l pune în cunoștință cu dispoziția sufletească a regicizilor. Regele a declarat delegatului că el nu poate face nimic. Delegatul l'a apostrofat pe regele cu cuvintele acestea: »Dacă Maiestatea Voastră n'ați putut împiedica permutarea căpitanului de cavalerie Zivkovic din garda regală, aceasta a însemnat că ați dat o nouă probă de nerecunoștință. Dacă căpitanul Zivkovic n'ar fi stat în noaptea executării lui Alexandru Obrenovici la poarta palatului, azi n'ați fi la Belgrad. În urmă, delegatul aducând vorba de detronarea lui Abdul-Hamid și de participarea lui Enver-bey la acel act, continuă astfel: »Nu uitați Majestate, că e mai mică distanța dela Prozeja până la Belgrad, decât dela Berlin până la Salonica.»

La auzul acestei amenințări pe față, regele a rămas consternat. Până acum el n'a făcut încă nimic în contra permutării căpitanului Zivkovic, care de-oamdată tot la Belgrad se află. Conjurații sunt hotărâți să nu lase permutarea colegului lor, cu nici un preț.

Populația mahomedană din Macedonia dorește războiul cu Grecia. Populația mahomedană din Macedonia se află într'o dispoziție foarte războinică. Se crede că războiul cu Grecia e inevitabil. Măsurile luate de guvernul turcesc confirmă aceasta. După cum se anunță, corpul 3 de armată a fost mobilizat. Actualmente se lucrează la fortificații și repararea șoselelor.

Mai multe bande turcești, comandate de ofițeri turci, au plecat spre Creta pentru a împărți arme și muniții.

Declarația dlui Seton Watson.

»Budapesti Hirlap« de azi publică o declarație importantă a dlui Seton Watson pe care o primește din Sibiu unde d-sa petrece actualmente: Iată textul acestei declarații:

Stimate dle redactor!

Vă rog binevoiiți a insera următoarele: Două articole apărute în ziarul d-v. sub titlul »Scotus Viator și naționalitățile (în 25 Mai) și Scotus Viator în România (27 Iunie) mă înfățișează ca pe ostașul cel mai activ și mai îndărătnic al politicii anti-germane și anti-maghiare și slavo-file. Firește, nu sunt vinovat pentru faptul că ziarul d-v. suprataxează atât de mult activitatea mea.

Protestez însă cu cea mai mare hotărâre împotriva, părerii că aș fi aderentul vre-unei politici antigermane. Ar fi o muncă zadarnică cu desă-

vârșire de a căuta prin lucrările mele măcar o frază îndreptată împotriva Germaniei și a germanilor. Dimpotrivă am publicat în revistele »Spectator«, »Zukunft« și în alte ziare în mai multe rânduri diferite apeluri spre a întări înțelegerea anglo-franceză și în timpul crizei internaționale din iarna trecută, m'am silit să apăr într'o broșură germană »Britische Politik und Balkankrise« politica noastră împotriva cauzei de antigermanism ce i-s'a adus. Pentru mine apropierea germano-engleză este un ideal pentru viitor.

Politica ungurească actuală față cu naționalitățile o osândesc pentru că slăbește puterea monarhiei și mână apa pe moara Rusiei, și pentru că prin ea apropierea anglo-germană atât de necesară pentru Europa întâmpină anevoițe tot mai mari. După părerea mea, pentru un genial om politic ungar n'ar fi cu totul târziu de-a câștiga naționalitățile pentru politica sa și de-a realiza în acest chip — singur cu puțință — visul imperiului unguresc. Deoarece însă, cu regret, nu văd în acest timp atât de critic un astfel de om, sunt nevoit a judeca viitorul rasei ungurești în chip foarte pesimist, și a condamna cu toată asprimea greșelile politice, care au pricinuit criza de acum. Cât privește bănuiala ziarului, cumcă acțiunea naționalităților din Ungaria, mai ales a românilor, ar fi ajutată cu bani din România ideia aceasta îmi pare atât de caraghioasă, încât mărturisesc că nu merită să mă ocup serios cu ea. Primiți etc. R. W. Seton Watson.

Este a doua-oară că d. Watson desminte, nu cu vorbe ci cu fapte, minciunile și calomniile ungurești. Le desminte atât de mult și hotărât, încât nici »B. H.« în comentariul ce adaugă nu poate spune nimic, ci face numai ironii și spirit de prost gust. Ziarul unguresc spune că ia act de păreri d-lui Watson despre apropierea anglo-germană, »deși zice, ele ne importă prea puțin«. Mai de mult însă pe când »B. H.« acuza necontent și cu violență pe d. Watson că lucrează contra Germaniei și contra întregii alianțe și pentru Rusia, nu o »importa puțin«, ci îl ataca necontent, spre a-l compromite la Viena și la Berlin și spre a-și câștiga simpatiile acelor locuri. Acum însă când d. Watson îi spulberă minciunile pe față »B. H.« declară cu indiferență prefăcută că nu-i pasă ce crede despre apropierea anglo-germană.

Ziarul unguresc mai spune, că d. Watson nu cunoaște bine politica ungurească față cu naționalitățile, căci e informat în mod unilateral și judecă deci pe unguri greșit. Avansează minciuna, că în Ungaria naționalitățile o duc mai bine ca polonii în Germania și Rusia, ca bulgarii în România, ca ungurii în Croația, ca burii în Africa-de-sud etc. și spune că românii sunt mulțumiți cu regimul unguresc și că agitatorii români abia reușesc să câștige câte un sat sau un ținut pentru influența lor, atât de bine se simt românii. (Adușăm: lăsăm bucuros pe unguri să stăpânească și să-și arate dragostea pentru români, când bunăoară ei vor fi câștigat simpatiile tuturor românilor ca bunăoară pe ale celor din Pânade, Șepreus, Aleșd etc. etc. căci o mai bună propagandă pentru noi nu dorim nici noi).

În sfârșit observă ironic că să nu-i doară capul pe d. Watson pentru realizarea imperiului unguresc, căci dacă e realizat, precum e, îl vor realiza ungurii negreșit și fără concursul dânsului. Dacă d. Watson vrea imperiul unguresc, să nu călătorească prin București, Praga, ci să vie la Budapesta.

Am reprodus acest comentariu al ziarului unguresc ca să se vadă bine că nu poate opune nici

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofoaen, la

FALK IMRE se pot procura cu plătire în rate
Mare atelier mechanic de reparaturi.

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoare

Cu stimă: **Falk Imre, Kolozsvar, str. Deák Ferencz nr. 30.**

un argument serios declarațiilor dlui Watson. D. Watson, pe cât știm a fost întâi, acum trei ani la Budapesta, dar tocmai impresiile ce a cules acolo l-au îndemnat să meargă la București și la Praga.

Inștiințare.

Se aduce la cunoștința onoratului public român, că cursurile «Școlii pentru economia și industria de casă» se începe în 1 Septembrie n.

Școala are o secțiune economică și una industrială. I. Instrucțiunea secțiunii economice (instructoarea domnișoara Tulia Bogdan) cuprinde: a) învățămînt practic: pregătirea bucatelor și a plînei; conservarea legumelor și a poamelor; curățirea și ținerea în ordine a locuinței; grădinaritul; spălatul, călcatul și îngrijirea rufelor; confecționarea rufelor; b) învățămînt teoretic: economia de casă, chemia bucătăriei, contabilitatea; igiena, îngrijirea bolnavilor; literatura română.

Cursul acestei secțiuni e împărțit în: curs de toamnă dela 1 Septembrie pînă la 31 Decembrie, curs de iarnă dela 15 Ianuarie pînă la 15 Aprilie și curs de primăvară dela 15 Aprilie pînă la 15 Iulie.

Elevele, ai căror părinți sau îngrijitori nu sunt în Sibiu, au să locuiască în edificiul școlii, strada Baier Nr. 1 (edificiul »Albinei«).

Se primesc numai eleve, cari au împlinit 15 ani și au terminat cel puțin școala elementară.

Instrucțiunea este exclusiv în limba română. Se conversează însă și în alte limbi, îndeosebi în limba maghiară și germană, dar numai în pauză și la masă.

Taxele prescise sunt: pentru cursul de toamnă au a solvi elevele interne K 200—, cele externe K 160—; pentru cursul de iarnă (se primesc numai eleve interne) K 230—; pentru cursul de primăvară elevele interne K 150—, cele externe L 120—, Elevele, cari frecventează toate trei cursurile, solvesc pentru cursul de iarnă numai K 150—. Taxele sunt a se solvi pentru fiecare curs în mod anticipativ.

Elevele interne au să aducă cu sine: saltea, plapumă, 2 perini, 2 schimburi pentru pat, jumătate duzină din rufe necesare, 6 ștergere pentru bucătărie, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinți, hainele necesare. Șorțurile pentru bucătărie și-le vor face elevele înseși; dar șorțuri pentru casă au să aducă cu sine.

II. Instrucțiunea secțiunii industriale (instructoarea d-șoara Virginia Podoabă), cuprinde: cusut, croit, împletit cu mașina, tors și țesut.

Elevele pot fi interne și externe. Cele interne au să solvească pentru întreținere o taxă lunară de 50 cor. și didactru lunar de 10 cor., cele externe didactru lunar de 10 cor. Elevele sărace la cerere alor, pot fi dispensate de didactru.

Elevele interne au să aducă cu sine: saltea, plapumă, 2 perini, 2 schimburi pentru pat, jumătate duzină din rufe necesare, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinți, hainele necesare.

Cursul se începe în mod regulat la 15 Septembrie n. și se termină la 15 Iulie n.

Alte informațiuni se pot primi dela:

Comitetul

»Reuniunii femeilor române din Sibiu«.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 2 Iulie n. 1909.

— **Memoriul medicilor români și presa ungurească.** Oricât de cumpătat, demn și nobil, memoriul medicilor români a trezit în presa ungurească, după cum era de prevăzută, obișnuitul ecou strident de văicăreli perfide, de lăudăroșii insolente, de expectorații patriotice gălăgioase și de amenințări furioase. Mai jignit decât toate »Pesti Hirlop« le trage medicilor români, precum și »agitatorilor naționaliști« dela noi, bănuși de complicitate, o tiradă de injurători birjărești. Stări mai ideale ca în Ungaria medicii din apus nu vor găsi nicăiri în lume — scrie »Pesti Hirlop«.

Indulgența guvernelor față cu uneltirile clandestine ale naționalităților nemaghiare, și în special față cu cele ale românilor, merge atât de

departe, încât trece chiar și peste limitele legitimei apărări a intereselor de viață ungurești. Libertățile înfloresc pentru toți cetățenii de-opotrivă și românii își pot întemeia chiar și o cultură proprie neimpiedicați, — dacă pot. Medicii din Apus venind în Ungaria se vor convinge prin autopsie de stările din Ungaria și comparându-le cu cele din România, vor înțelege mobilul atitudinii medicilor români. Românii să nu tot zugrăvească pe dracul pe perete, că odată poate să se arate aievea. De altfel absența medicilor români nici nu se va remarca, căci congresul și fără ei, o să și îndeplinească misiunea neregetând întru nimic concursul medicilor români, care s'ar fi cifrat în zero.

Așa nădăbăiosul »P. H.«, vînat de mînie, — iar »B. H.«, goarna ungurismului, estompându-și expresia transfigurată de furie și simulând o nobilă indignare face apel la spiritul de obiectivitate al medicilor străini cari nu se vor lăsa seduși de memoriul medicilor români. Invoacă evenimentele din 1907 și spune că românii din Ungaria în asemănare cu cei din România, au o soartă de învidiat.

Atîta cinism se poate să nu dumirească oare pe oamenii de știință ai Apusului?

— **Francisc Ferdinand și costumul românesc.** M. Sa regina Elisaveta a României exprimându-și dorința ca, cu ocazia vizitei A. S. I. arhiducelui Francisc Ferdinand, moștenitorul Austriei, să se arate și costumele naționale ale țării, s'a hotărît ca toate institutoarele din țară, care vor veni în capitală cu ocazia congresului ce se va deschide în ziua de 26 a. c. să fie îmbrăcate în costumele naționale ale fiecărui județ respectiv. Institutoarele vor pleca în corpore din capitală la Sinaia pentru a fi față la sosirea moștenitorului Austro-Ungariei.

În acest scop d. C. Teodorescu, președintele asociației institutoarelor din țară, a comunicat tuturor institutoarelor dorința Suveranei.

— **D. Iuliu V. Ioanovici**, scăpat din temniță Sâmbăta trecută, dupăcum citim în »Libertatea«, va pleca în 15 Iulie la America ca redactor la ziarul românesc »America«. Duminecă d. Dumitru Radu, întreprinzător de mine întâlnindu-l pe d. Ioanovici în Orăștie, i-a dăruit 100 cor. ajutor. Confratelui Ioanovici în dorim succes în noul post iar fapta d-lui Radu se laudă de sine.

— **Scotus Viator**, distinsul publicist scoțian care era zilele trecute puțin indispus, a făcut Marți o vizită Excelenței Sale, arhiepiscopului și metropolitului Ioan Meșianu, în vila mitropolitană.

— **Congresul esperantist.** Al V-lea congres universal al esperantiștilor din toată lumea va avea loc în zilele de 23—29 August viitor în Barcelona (Spania). Congresul este pus sub președinția de onoare a M. S. regelui Alfons XIII al Spaniei: diferiți membri ai familiei regale și 3 miniștri au fost proclamați membri protectori ai congresului.

Primăria orașului Barcelona a votat 2500 pesetas pentru cheltuielile congresului în afară de împodobierea orașului și organizarea primirii oficiale a congresiștilor.

Deschiderea congresului se va face în palatul Artelor Frumoase, iar lucrările congresului se vor face în palatul universității, puse în mod gratuit la dispoziția congresiștilor. Cu ocazia acestui congres vor avea loc și renumitele concursuri catalane de literatură numite »Serbările Florilor« la cari vor lua parte pe lângă spanioli și esperantiștii din toată lumea. Între premiile acordate celor reușiți se găsește și un premiu de 200 pesetas oferit de M. S. regele Spaniei.

— **Turneul de vară al soților Bărsan** se va începe de data asta mai târziu din cauza unei călătorii de studii în străinătate. Se va începe la Lipova în 12 Aug. n.; Oravița 14 Aug. n.; Bozoviciu 15 Aug. n.; Caransebeș 17 Aug. n.; Hațeg 19 Aug. n.; Orăștie 21 Aug. n.; Săliște 22 Aug. n.; Făgăraș 28 Aug. n.

Suntem siguri că artiștii noștri vor fi așteptați cu drag de publicul nostru.

— **Examenul de maturitate la școala comercială din Brașov.** Miercuri în 17 Iunie v. s'a terminat examenul oral de maturitate la școala comercială superioară română din Brașov ținut sub prezidiul părintelui protopop V. Voina, ca comisar consistorial, și în prezența dlor N. Putnok, director gimnazial, ca reprezentant al ministrului de culte și instrucțiune, și a dlui W. Paul, președintele camerei comerciale din loc, ca reprezentant al ministrului de comerț. La acest examen au fost admiși 25 elevi, cari au obținut următorul rezultat: I. Meșotă, matur cu foarte bine; Alex. Băncilă, Is. Candel, Fil. Ionescu, Lucia Lepa și Emil Orzescu, matur cu bine; Șt. Boroș, Emil Coltofeanu, I. Comșa, I. Conclatu, Aurel Feneșanu, Val. Herlea, Enea Hocman, Enea Medean, G. Popica, D. Rădac, Ios. Sârbu, Gh. Stănescu, Șt. Stinghe și Dan Voina, maturi cu suficient, iar 2 elevi vor emenda în Septembrie calculul din câte un studiu, și 3 din câte două studii.

— **Cununie.** Dșoara *Cornelia Ecaterina Laza* și d. *Ioan Cherla* își vor serba cununia lor Duminecă 12 Iulie st. n. la orele 5 p. m. în biserica românească din Gașa.

— Anunțăm cu plăcere cununia dșoarei *Cornelia Moldovan* fiica vrednicului nostru învățător Iosif Moldovan din Arad, cu d. *Dr. Lazar Iacob* profesor la seminar care se va celebra în bis. ort. rom. din Arad, în 12 Iulie n. la 6 ore p. n. Felicitări.

— **Promoție.** D. Silviu Pășcuț originar din Siria și d. Dimitrie Truția din Arad au fost promovați doctori în drept la universitatea din Budapesta.

— **Mari scandaluri cu sufragetele în Londra.** Sufragetele au făcut o încercare de a pătrunde în parlament pentru a vorbi d-lui Asquith. Fiind refuzate, dânsle au provocat ieri scene turbulente împrejurul parlamentului. Poliția a fost silită a închide porțile. S'au făcut multe arestări între cari Mistres Pankhurst, șefa sufragetelor, care a dat câteva palme inspectorului poliției. La orele 10 seara turburările din fața parlamentului mai continuau. Au fost arestate 108 sufragete; trei au fost rănite și transportate la spital. Numeroase geamuri dela palatul amiralității au fost sparte de către sufragetele, 1500 de funcționari ai poliției sunt în mișcare pentru a menține ordinea.

— **Tineri bravi.** 32 de teologi ai seminarului din Sibiu, ca teologi de curs I, s'au fost învoit, ca până la ieșirea lor din teologie fiecare să plătească câte 20 iar cei mai săraci 10 fileri pe săptămână pentru gimnaziul din Brad. Bani astfel adunați i-au depus la bancă și acum după terminarea cursurilor teologice ei au dăruit o sumă de 614 cor. 72 fil. gimnaziului din Brad.

Tot astfel au făcut și studenții din cl. VIII a gimnaziului rom. din Brașov, cari au adunat între ei suma de 640 cor. și au trimis-o tot gimnaziului din Brad, ca amintire a timpului juneții lor, când au ajuns la »maturitate. Aceste fapte frumoase a tinerilor noștri înduioșază inima fiecărui român. Laudă lor.

Schuber Lajos

vopsitorie de primul rang și atelier de curățit hainele de mătase și fire de lână, cu putere de aburi

Szabadka, Beresényi-u. 314.

Primește vopsirea și curățirea de haine bărbătești și femeiești, uniforme, perdele de dantele și tunis, umbrele, broderii. Dantele vopsesc conform gustului celui mai rafinat, după modele. Primesc curățirea de materii de mobile atât în casă, cât și afară de casă. Mănuși de glassé și rocuri de piele se vopsesc elegant. — Hainele de doliu se vopsesc în decurs de 24 ore. — Comandele poștale se execută prompt și conștiințios

— **Necroloage.** Subsemnații înfrinți de durere anunțăm tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoșcuților că unchiul și stră-unchiul nostru *Ioan Hora* paroh gr.-or. român din Satumic (I. Lugoj) Miercuri în 17/30 Iunie 1909 la orele 12 din zi după scurte, dar grele suferințe în etate de 86 ani, după un serviciu îndelungat de 64 ani ca paroh al sf. biserici din Satumic s'a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului. Rămășițele-i pământești se vor așeza, după ritul gr.-or. spre veșnică odihnă Vineri în 19 Iunie (2 Iulie) 1909 la orele 10 a. m. în cimiterul gr.-or. român din Satumic. Janica familie.

— Subscriși cu inima frântă de durere, aducem la cunoștință rudeniilor și cunoșcuților, că iubitul nostru soț, tată, frate, ginere, cumnat și unchiu: *Simeon Miloș* inv. gr. or. rom. în pensiune în etate de 46 ani după lungi și grele suferințe a răposat în domnul Luni în 15/28 Iunie 1909 la 8 și jum. ore dimineața. Inmormântarea scumpului defunct s'a săvârșit Marți în 16/29 Iunie la 2 ore p. m. Macedonia, la 15/28 Iunie 1909. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! — Jalnica familie.

— **Un elev jidan despre creștinism.** »Neamul Românesc« scrie: Ascultați neauzita poveste: Un profesor dela liceul din Craiova a dat fiecărui elev din clasele în care dă lecții câte o compoziție, având feburite subiecte. În clasa a VI-a, între alte subiecte a fost și creștinismul. Cu toate insistențele elevilor români, acest subiect a fost dat unui jidan. În ultimele lecții, profesorul a adus teza jidanului, pe care a citit-o în clasă: se spunea, cu citații din Max Nordau, Marx și Morel, că Isus Hristos, promotorul religiei creștine a poporului românesc, este un degenerat; religia era de asemenea batjocorită în fața elevilor români, într'o școală românească. Cu toate că profesorul a declarat că nu-i împărtășește ideile, jidanul tot a căpătat nota 9. Faptul a ajuns la urechea profesorului diriginte, care, fiind om energic, a luat teza, promișând că jidanul va fi dat afară din școală. Elevii din clasa aceea, printr'un frumos protest, iscălit de toți, au cerut ca jidanul să nu mai facă parte din clasa lor.

x **In drogueria** lui Dubiniewicz Oszkár din Cluj (Kolozsvar), str. Deák Ferencz nr. 8 se poate căpăta *chiag* litr. 3 cor., *aparate de fotografie* dela 8—200 cor., *Petrol-China* cel mai bun mijloc contra mătreței și căderii părului și cărunțirii Prețul 1'20 cor.

In chestie personală.

»Lupta« din Budapesta în numărul dela 1 Iuliu îmi opică, în forma unei insulte mizerabile, o adevărată ovitură de măgar. De dragul de a mă insulta pe mine l terfelește acum ea însăși, în propria lui foaie, pe birău. Subt aceasta infamie este iscălită »Redacția ziarului Lupta«. Nu știu cine e în aceasta reacție, trebuie însă să fie niște imbecili dacă e identică cu măgarul care mă insultă într'un mod și insolent, cu ori fără aprobarea »celor mai buni i noștri«.

Lipova, 2 Iulie 1909.

Sever Bocu,
redactor la »Tribuna«.

Felurimi.

Statistică interesantă. Care autor dramatic cel mai jucat? La Comedia-franceză, Molière ine recordul afișului. Din 1680 până la 1900 'au reprezentat acolo nu mai puțin de 20.290 e ori, piesele genialului dramaturg. De cele mai multe-ori s'a dat *Tartufe*, care a văzut de 2.058 e ori focal rampei. Apoi, vine *Bolnavul închis* cu 1.592 reprezentații; *Avarul* cu 1503; apoi înd pe rând, *Școala bărbaților*, *Misanthropul*, *coala femeilor etc.*

Cea mai puțin jucată a fost *Amanții magnifici*, are n'a avut decât 40 reprezentații, și acestea la fârșitul veacului al șaptesprezecelea. De-atunci, a n'a mai fost reluată...

Nu mai vorbim, bineînțeles, de opere ca *Don Iarcia de Navarra*, *Gelozia lui Barbouillé* și *Relicerta*, cari n'au avut decât trei sau patru reprezentațiuni.

Amănunt interesant: *Don Juan* n'a fost jucat i teatrul francez decât de 71 ori în trei secole!..

În Anglia — și de altfel în toată lumea — cel tai jucat autor dramaturg e marele Shakespeare. Îne mai stă oare să socotească de câte-ori s'a eprezentant *Hamlet*, *Othello*, *Richard III*, *Macheth*.

Regele Lear, *Romeo* și *Iulietta*, *Negușătorul*

din *Veneția* și atâtea alte capodopere nemuritoare ale marelui între mari?

Dintre autorii moderni, Ibsen și d'Annunzio sunt preferați de public. E drept că *Fedra* lui d'Annunzio nu prea a făcut mare ispravă, dar alte lucrări dramatice ale sale s'au reprezentat de nenumărate ori.

E locul aici să amintim o anecdotă din vremea când se juca *Nava* — penultima dramă a lui d'Annunzio.

În aceasta piesă, un rol secundar avea și tânărul Gabrielino d'Annunzio, fiul autorului. Băiat simpatic, dar actor prost, junele d'Annunzio nu e fluierat fiindcă e feciorul lui tată-său.

Când se juca *Nave*, lumea aplauda și chema pe autor la rampă. S'a întâmplat însă că autorul nu era acolo într'o seară și Marco Gratico, unul dintre cei mai buni actori, făcu semn cu mâna că d'Annunzio lipsește.

— Atunci să-l vedem pe Gabrielino! Gabrielino!

O voce ironică domină glasul mulțimei:
— Da-da să-l vedem, fiindcă Gabrielino e o creație mai răușită a autorului!...

Toată lumea a nceput să ridă la aceste vorbe, — și hohotele ironice reîncepeau decâteori apărea Gabrielino pe scenă.

De-atunci junele d'Annunzio s'a lăsat de actor-lăc...

Ultime informațiuni.

— Prin telefon. —

Viena, 2 Iulie 1909.

D. Lukács primit din nou în audiență.

Din Viena se telegrafiază că M. Sa a primit azi la orele 12 pe d. Lukács în audiență. Audiența a ținut trei sferturi de oră. Din sursă absolut sigură se dă informația că M. Sa n'a luat încă o hotărâre definitivă și l-a rugat pe d. Lukács să nu plece încă din Viena. D. Lukács n'a primit misiunea să formeze un cabinet 67-ist.

Din izvor necontrolat se dă știrea că d. Lukács ar fi propus M. Sale ministru președinte pe d. Kossuth. D. Lukács a comunicat rezultatul audienței sale dlor Kossuth și Justh, prin telefon.

Impăcarea dintre Justh și Kossuth a agravat criza.

(Pe telefon dela corespondentul nostru).

Viena, 2 Iulie. În audiența ce a avut d. Lukács la M. Sa împăratul s'a discutat asupra împăcării ce a intervenit între dd. Justh și Kossuth.

»Neue Freie Presse« de azi crede că e puțină speranța ca noul program ce s'a stabilit la împăcare între Justh și Kossuth să să fie primit de M. Sa împăratul, încât situația s'a agravat. De-altcum, spune ziarul nemțesc, astfel de împăcări nu sunt durabile în Ungaria.

Concert, petreceri.

Inteligența română din Baia-mare și jur aranjează subt patronajul ilustrului domn Dr. Vasiliu Lucaciu cu ocaziunea adunării generale a »Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din comitatele Sătmar și Ugocea aparținători diecesei Gherlei« Marți la 20 Iulie 1909 în Hotelul orașenesc din *Baiaspric* petrecere de vară la care invită cu toată onoarea. Venitul curat este destinat pentru scop filantropic. Începutul la orele 8 seara.

Dela judecătorii.

Condamnat. D. I. Florescu măiestru tâmplar din Deva a fost condamnat la 1 lună temniță, pentru că la o petrecere a cântat cântarea lui Iancu. Tabla regească din Cluj văzând și ea primejdia ce amenință patria a confirmat sentința aceasta. Nici că să putea altfel.

Economie.

Tîrgul de bucate din Arad.

2 Iulie 1909.

Ploile continue pe lingă că strică sămănăturilor în-țirzie secerișul. Negoțul de bucate în vederea unei recolte bune a scăzut, dar timpul nefavorabil ce domnește nimicește aceste șanse.

S'au vândut azi:

grâu 400 mm.	—15'40
cucuruz 400 mm.	— 7'20
secară	— 9'70
ovăs	8'50— 8'60
orz	7'20— 7'30

Prețurile sunt socolite în coroane și după 50 kg.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 28 Iunie 1909.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jumătate:

Grâu pe Iunie 1909	27.74—27.76
Secară pe Oct.	20.40—20.42
Cucuruz pe Iulie	15.60—15.62
Cucuruz nou Mai	14.48—14.50
Ovăs pe Oct.	16.04—16.06
Rapiță pe Aug.	29.—29.20

Poșta Redacției.

Bucur Teodorescu. Se va publica în numărul de popor.

V. B. Săcel. Până acuma nu am primit nici unul din acele fascicule. Adresați-vă direct Academiei.

Poșta administrației.

Romul Papp, Satu-nou. Am primit 6 cor. abonament până la 31 August a. c.

Nicolae Todea, Diciosânmărtin. Am primit 12 cor. abonament până la finea anului c.

Redactor responsabil Constantin Savu.
»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

Specialități de haine proțești și bărbătești.

IOSIF DRAGAN

atelier de croitorie engleză
„ pentru domni „

Oradea-mare - Nagyvárad

Nagy Sándor - u. 1.

(Lângă prăvălia Cziller).

Cea mai leftină sursă de cumpărat a on. inteligențe românești din Oradea-mare, com. Bihorului și din comitatele vecine. Executare elegantă, conform gustului și după modele. Specialități de material englez, scoțian, de Reichenberg și din țară. Condițiuni de plătire favorabile, după modul din străinătate. În provincie la dorință — merg personal. —

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA

1908.
14 Iunie.

ACTIV

127389698	90039698	Reserva metalică Aur . . .	87295990
1719364	37350000	" Trate Anr . . .	34187500
57185725		Argint și diverse monete . . .	
7896700		Portofoliu Român și Străin . . .	
17713396		*) Impr. contra ef. publice . . .	12016250
11999699		" " " " In cont curent . . .	17293568
15550233		Fonduri publice . . .	
3230621		Efectele fondului de rezervă . . .	
5952969		" " " " amortisarea imob. și material . . .	
698351		Imobili . . .	
856817		Mobilier și Mașini de Imprimerie . . .	
105404454		Cheltueli de Administrație . . .	
—		Deposite libere . . .	
—		" " & provizoriu . . .	
13138676		Compturi curinți . . .	
26479406		Compturi de valori . . .	
395216109			

PASIV

12000000		Capital . . .	
24850121		Fond de rezervă . . .	
3664810		Fondul amortisării imobilelor și material . . .	
247624570		Bilete de Bancă în circulație . . .	
—		Profituri și pierderi . . .	
1672154		Dobânzi și beneficii diverse . . .	
—		Compturi curinți . . .	
—		" " " " & provizoriu . . .	
105404454		Deposite de retras . . .	
395216109			

Scomptul 5%. *) Dobânda 5 1/2%

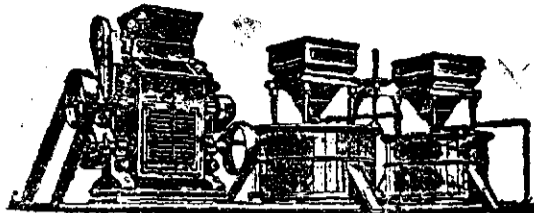
1909.

6 Iunie. 13 Iunie.

121581663	121483490
1484034	1435466
58770681	56417533
28896759	29309818
11999825	11999825
15190531	15190531
3161621	3161621
5973835	5973935
704933	704933
809245	816120
106901990	107532090
—	—
11482511	9878421
28213492	29369450
395171120	393273233
12000000	12000000
26650782	26650782
3923808	3923808
243896020	241290040
—	—
1798520	1876513
—	—
106901990	107532090
395171120	393273233

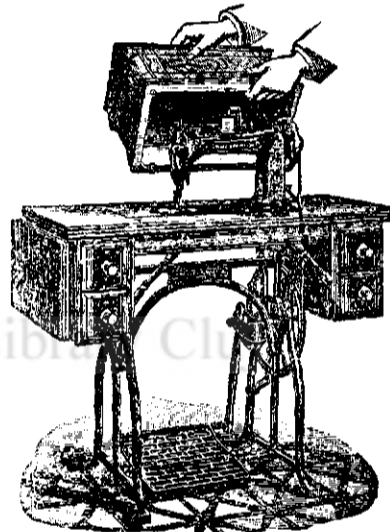
Martin Droszt

lemnărie de mori și edificii.
Biserica-Albă, (Fehértemplom) str. Petöfi nr. 63.

Se recomandă pentru lucrări de mori și de edificii cari cad în bransa lui, d. e. Construcție și reconstrucție de mori de apă, aburi și cu motor, mori înalte, semi înalte și plane, mai departe tot felul de montări complete de curățit, mașini de cernut și mașini automate pentru amestecarea făinei etc. se săvârșesc prompt și corespunderă tuturor împrejurărilor. Se primesc tot felul de mașini usate pentru renovare și reconstrucție. Tot asemenea se primesc lucrări de construcțiuni, aranjarea locuințelor, a prăvăliilor, biurourilor și școlilor cu prețuri favorabile. La dorință trimite desemnuri de plan și proiect de buget.

Cea mai veche prăvălie de mașini de cusut și biciclete din Ungaria-de-sud.

Distinguit în Timișoara la anul 1891 cu marea medalie de argint.

Fondat la 1880.

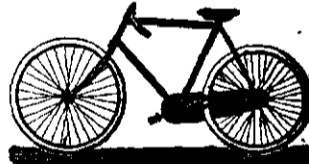
Reinhold ZOLLER

măstru mecanic
FEHÉRTÉMPLOM
Schillergasse 8.
lângă „Burg”.

Își recomandă on. public din

loc și provincie marele său atelier mecanic unde se repară tot felul de mașini de cusut și biciclete.

Ține în deposit cele mai bune biciclete noi, mașini de cusut și obiecte de casă și industrie, așa d. e. părți singuratică de mașini și biciclete.

— Prețuri moderate, serviciu prompt. —

în Sibiu (Nagyszeben).

Vanele de baie Stuchlich

O piesă e numai cu 40 de cor.

Incălzește în 3/4 de oră 150 de litri de apă, pentru care consumă ca comestibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn. Vană de neîncălzit numai 24 cor. Lungimea fundului vanei 122 cm. :: :: Înălțimea de 60 cm. :: :: Comenzile se efectuează imediat și se trimit cu rambursă.

Gustav Stuchlich

Stengasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15.

Este foarte importantă

pentru bolnavi și reconvenienți folosirea excelentului întăritor de mușchi și oase

pesmetul nutritiv Tropon (Tropon Nähr-Zwieback)

pregătit din albuș de ou. —

— Se află de vânzare la: —

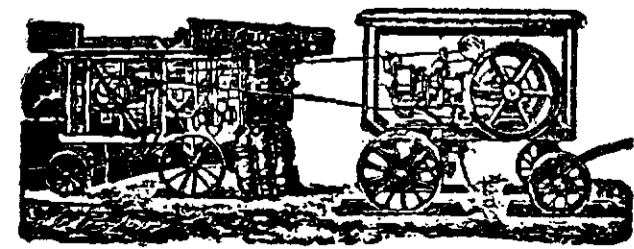
FRIEDRICH SCHIEB
Sibiu — Nagyszeben
— Elisabethgasse Nr. 12. —

Prima firmă de motoare sudungară.

Schmerek și Szabó

© © Temesvár-Jószefváros, Bonnáz-u. 14. © ©

Recomandă motoare mănate cu ulei brut, benzin și cu gaz de prima calitate, precum și ori-ce articli tehnici, uleiuri instrumente și mașini. Primește instalație

de mori pentru măcinat. - Atelier de reparat propriu!

Catalog de prețuri se trimite gratuit și francat. —

Cel dintău atelier de pietri monumentale aranjat cu putere electrică.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA măiestru de monumente și pietri de cimitir — Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.

Din pietri de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central:

Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyszeben, Déva și Bănapatak.

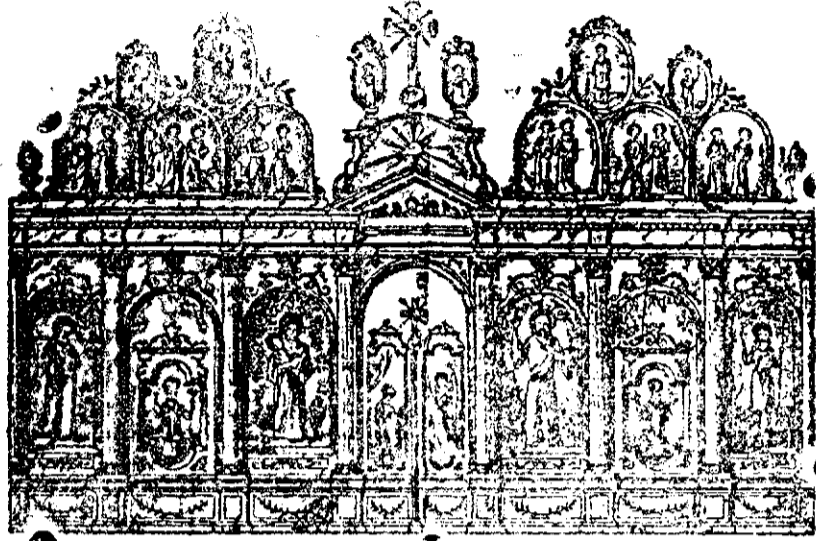

Cel mai mare institut de industrie artistică bis. din Ungaria.

Lewisch Robert

sculptor și arhitect de altare

Szombathely.

Face tot felul de mobilier de biserică, așa ca:

Iconostase și altare — statui de piatră și lemn —
amvoane și scaune de spovedanie — sicriul Domnu-
lui, grotă Mariei de Lourd — cristelnițe, icoane
de stațiune — sculptură în relief sau pictură —
străbi — pictură de biserică și altare.

Renovează în stil altare vechi, amvoane și statui, aurește și marmorează.

Preț-curent, proiect de buget și planuri gratis. Dacă sunt chemat pentru
examinarea lucrului, mă duc ori-unde pe cheltuiala mea proprie.

DROGUERIE.

Dubiniewicz Oszkár

comerciant de articole medicale, chimice și parfumari.

Kolozsvár, str. Deák-Ferencz nr. 8.

Chiag litr. 3 cor.

Aparate de fotografiat și tot ce se ține de ele, hârtii și articole
chimice. Aparate dela 8—200 cor.

Petrol-China cel mai bun mijloc contra
mătreței a căderii părului
și cărunțirii. Prețul Cor. 1-20.

Să ne credeți

că este în interesul D-tre,
dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt“

Cu coasa „Koronagyémánt“

bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-dia-
mant, coase rele sau moi nu se găsește între ele. Pentru trănăicia fiecărei
bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc.
Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 2- 2-20 2-40 2-40 2-60 cor. una se dă rabat. —
Comandele se pot face prin trimit. banilor înainte sau pe lângă rambursă la

Lengyel Testvérek magazin de coase
Kaposvár, Fő-utca 22 T. „Koronagyémánt“

Fritsch & Connert

atelier de ghete.

Mediaș — Medgyes.

Lucru de mână garantat

Ghete de șevro pentru domni . . .	K 11.—
„ „ „ „ box „ „ „ „ . . .	K 11.—
„ „ „ „ șevro pt dame cu bumbi . . .	K 10.50
„ „ „ „ „ „ „ „ cu șirete . . .	K 9.50
Jumătăți de șevro pentru dame . . .	K 8.—
Ghete tari de muncitori dela . . .	K 6.80
Ghete de copii dela . . .	K 3.—

Material de I-a clasă.

În brutăria (pităria) lui

MARTIN MOGOȘ

din Biserica-albă

care este întocmită după recerințele
cele mai moderne și mai practice con-
form unui oraș capital, și în care se
— gătesc toate lucrările de: —

franzele și de cel mai fin lux

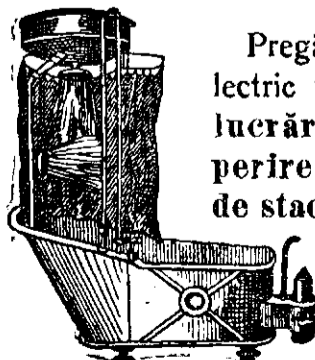
se primesc

3 sau 4 ucenici (șăgîrți)

pe lângă condițiuni favorabile și toc-
meală potrivită cu părinții sau tutori
acelora. — Doritorii cari voiesc să
între la învățatură să se adreseze
— către susnumitul.

Makkay József, tinichigiu

Prăvălia: Bocskay-ter 1 Cluj-Kolozsvár Atelier: Pap-utca 30.

Pregătește în atelierul său cu motor e-
lectric tot felul de lucrări pentru zidiri,
lucrări de tinichea, înfrumșetări, aco-
perire de biserică și turnuri, lucrări
de stacmol turnat pentru înfrumșetări
precum și pentru firme, căzi
de scaldat în toată forma. —

Telefon 807.